

ประกันสังคมสิทธิที่คนวัยทำงานควรรู้
ประโยชน์ที่ได้คุณภาพชีวิตที่ไม่ความมองข้าม

นำเสนอด้วย : 29 พ.ค. 2559

การประกันสังคม คือ การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตในกลุ่มของผู้ประกันตน โดยการจ่ายเงินสมบทเข้าของทุนประกันสังคม เพื่อรับผิดชอบในการเหลี่ยมความเสี่ยง 7 กรณี เพื่อให้ได้รับการรักษาพยาบาลที่ดี และมีรายได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทุกคนยังมีความรู้และความเข้าใจไม่เพียงพอ และเกิดความสงสัยว่าเงินที่จ่ายเข้าของทุนประกันสังคมนั้นนำไปใช้ในเรื่องใด สิทธิประโยชน์ที่ได้มีอะไรบางถ้าหากไม่ได้ใช้สิทธิเงินที่จ่ายไปนั้นเราจะได้คืนหรือจะถูกนำ去ใช้อย่างไร เราจึงได้รวบรวมข้อมูลเพื่อใหม่ๆ เนื่องเดือนได้ทราบกัน

พ.ต.ต.หญิง รุ่มยง สุรกิจบรรหาร รองเลขาธิการและโฆษกสำนักงานประกันสังคม "ได้กล่าวว่า "พ.ร.บ.ประกันสังคมมีมาตั้งแต่ปี 2533 โดยให้ 3 ฝ่าย ลูกจ้าง นายจ้าง และรัฐบาล ลงทุนรวมกัน โดยลูกจ้างและนายจ้างจ่ายเพียง 5% ในขณะที่รัฐบาลจ่าย 2.75% รวมเป็น 12.75% ซึ่งในปัจจุบันเงินทึ้งหมดที่กองทุนประกันสังคมเก็บเข้ามาจาก 3 สวนทึ้งใน มาตรา 33 มาตรา 39 มาตรา 40 รวมแล้วมีเงินอยู่ประมาณ 1.3 ล้านล้านบาท โดยได้แบ่งเงินเป็น 3 ส่วน คือ สวนที่ 1 เงินที่จัดเก็บเข้ามาเป็นกองทุน สวนที่ 2 เมื่อจัดเก็บเป็นกองทุนแล้วจะนำเงินมาใช้จ่ายเพื่อดูแลผู้ประกันตน และสวนที่ 3 คือการลงทุน"

โดยในส่วนของการนำเงินมาใช้จ่ายเพื่อดูแลผู้ป่วยกันตนนั้น จะนำมาใช้ในเรื่องสิทธิประโยชน์ 7 กรณี โดยเงินทั้งหมด 12.75 % ใน 1.5 % จะนำมาใช้ใน 4 กรณีด้วยกัน คือ

1. เจ็บป่วย ที่นอกเหนือจากการทำงาน โดยผู้ประกันตนจะได้รับสิทธิในการรักษากรณีเจ็บป่วยทั่วไป ที่ไม่ได้ใช้ 14 โรคยกเว้น ซึ่งผู้ประกันตนจะได้รับสิทธิร่วมถึง อุบัติเหตุ ตรวจวินิจฉัยโรค สงเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ปลูกถ่ายอุริway ดาย ควบคุมการแพทย์ทางๆ จนกว่าจะสิ้นสุดการรักษา นอกจากนี้ การณ์ทันตกรรมยังได้มีมติใหม่ของคณะกรรมการเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการจ่ายเงินมากขึ้น โดยให้ภายใน 1 ปี สามารถเบิกเงินได้ไม่เกิน 600 บาท ไม่จำกัดครั้ง จากเดิมที่ 1 ปี เบิกได้ 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 300 บ. รวม 1 ปี 600 บาท

2. คลอดบุตร ผู้ประกันตนได้รับสิทธิ 13,000 บาทต่อการคลอดบุตรหนึ่งครั้ง ไม่จำกัดจำนวนครั้ง พร้อมเงินสงเคราะห์หลาภูมิ 90 วัน

3. ทุพพลภาพ ผู้ประกันตนได้รับสิทธิ์ค่ารักษาพยาบาล เงินทุดูແທນจากการขาดรายได้ 50% ของค่าจ้างเป็นรายเดือนตลอดชีวิต รวมถึงค่าอุปกรณ์ โดยจะจ่ายจนกว่าผู้ประกันตนจะเสียชีวิต ซึ่งในกรณีนี้ผู้จัดการศพมีสิทธิ์ได้รับค่าทำศพ 40,000 บาท

4. เสียชีวิต จ่ายเป็นค่าทำศพ 4 หมื่น และเงินสงเคราะห์ โดยจะจ่ายให้แก่บุคคลซึ่งประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์ทันที

ส่วนอีก 3 กรณีจะแบ่งเป็น กรณีสงเคราะห์บุตร/ชราภาพ 3 % และกรณีว่างงาน 0.50%

5. สงเคราะห์บุตร ผู้ประกันตนได้รับสิทธิเป็นเงินสงเคราะห์บุตรตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี คณล 400 บาทต่อคนต่อเดือน รับสิทธิไม่เกิน 3 คน

6. ชราภาพ แต่เดิมมีการจ่ายเป็นเงินบำนาญ และได้มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายใหม่ที่มีผลบังคับใช้ปี 2557 เป็นการจ่ายบำนาญ ตั้งแต่อายุ 55 ปีขึ้นไป โดยเงินสวัสดิ์ไม่เกี่ยวกับ กอช. (กองทุนการออมแห่งชาติ) โดยเงินที่โอนไปที่ กอช. เป็นของผู้ประกันตนตามมาตรา 40 ที่ไม่ได้อยู่ในมาตรา 33 (มาตรา 33 คือผู้ประกันตนที่อยู่ในระบบประกันสังคมหรือในสุสานปูร่องกอบการ ที่จ่ายเงินสมบทโดยภาคบังคับที่กดหมายบังคับว่าต้องจ่าย)

7. ว่างงาน ที่ไม่ใช่กรณีกระทำผิดต่อนายจ้าง โดยแบ่งเป็น 2 กรณีคือ กรณีว่างงานจากการถูกเลิกจ้าง ได้เงินทดแทน 50% จากฐานเงินเดือน ปีละไม่เกิน 180 วัน และกรณีว่างงานจากการลาออก ได้เงินทดแทน 30% ปีละไม่เกิน 90 วัน โดยต้องไปเป็นพื้นที่เปลี่ยนผู้วางแผนที่สำนักงานจัดหางานของรัฐภายใน 30 วัน และต้องรายงานต่อเจ้าหน้าที่สำนักจัดหางานไม่น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง

โฆษณา ร่มยง ได้กล่าวต่อเกี่ยวกับเงินส่วนที่ 3 ส่วนของการลงทุนว่า "ส่วนที่นำไปลงทุนนั้นแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก 78% ของเงินลงทุน จะนำไปลงทุนในตลาดที่มีความมั่นคง เช่น พันธุ์ตราธิบala พันธุ์ตราธิวิสาหกิจ ส่วนที่ 2 ในอีก 22% ของเงินลงทุน จะนำไปลงทุนในตลาดที่มีความเสี่ยง เช่น ตราสารหนี้อื่นๆ เงินฝากธนาคาร เป็นต้น โดยในการลงทุนสปส.จะมีระเบียบของคุณธรรมการการลงทุนว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนประกันสังคม มีกรอบดูแลศาสตร์ที่เป็นตัวกำหนดดาวลงทุนอย่างไรให้อยู่ในกรอบ และมีคุณอนุกรรมการ 2 คน คือ อนุกรรมการด้านบริหารความเสี่ยง อนุกรรมการด้านการลงทุน ทั้ง 2 จะช่วยดูเรื่องความเสี่ยง ให้ความเห็นยินยอมเรื่องการลงทุน"

ตามถึงมาตรฐานสถานพยาบาลกับการให้บริการผู้ป่วยประกันสังคม โฆษณาสปส.กล่าวว่า "ในปี 2559 มีสถานพยาบาลคุ้มครองสัญญาที่สำนักงานประกันสังคมอยู่ 240 แห่ง รัฐบาล 158 แห่ง เอกชน 82 แห่ง ซึ่งสปส. มีมาตรการในการควบคุมดูแลการให้บริการของสถานพยาบาล 3 มาตรฐาน"

มาตรฐานแรก เป็นมาตรฐานโครงสร้างของสถานพยาบาลที่มาเป็นคุ้มครองสัญญา โดยสถานพยาบาลนี้จะต้องเป็นโรงพยาบาลทุติยภูมิ คือโรงพยาบาลที่มีมาตรฐานเตียงตั้งแต่ 100 เตียงขึ้นไป มีมาตรฐาน 11 มาตรฐานหลัก คือ มาตรฐานทั่วไป มาตรฐานฉุกเฉิน มาตรฐานการให้บริการผู้ป่วยนอก มาตรฐานเวชระเบียน มาตรฐานการให้บริการผู้ป่วยใน มาตรฐานการให้บริการผู้ป่วยหนัก ICU มาตรฐานศัลยกรรม มาตรฐานวิสัญญี มาตรฐานรังสีวิทยา มาตรฐานพยาธิ มาตรฐานชันสูตร มาตรฐานเภสัช และต้องมีมาตรฐานในการส่งต่อ ในการนี้ที่สถานพยาบาลมีศักยภาพในการรักษาในโรงพยาบาล ไม่เพียงพอ จะต้องส่งต่อผู้ประกันตนของตนเองไปยังอีกสถานพยาบาล และต้องตามไปجاฯ ดำเนินการทั้งสิ้นสุดการรักษา นอกจากนี้ สถานพยาบาลที่จะมาเซ็นสัญญาให้บริการผู้ประกันตน จะต้องมีบริการทางการแพทย์ 12 สาขาหลักขึ้นไป จะต้องมีแพทย์ประจำเต็มเวลา อายุ 4 สาขาหลัก คือ อายุรกรรม ศัลยกรรม สูติ-นรีเวชกรรม อร์โธปีดิกส์ และต้องเป็นสถานพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) หรือ ผ่าน HA อันดับ 2 ขึ้นไป"

มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานทางวิชาชีพ มาตรฐานการรักษาโรค โดยมีราชวิทยาลัยแพทย์เป็นตัวกำหนด

มาตรฐานที่ 3 การควบคุมระดับ การตรวจสอบ โดยสปส.จะมีคณะกรรมการแพทย์และทางพยาบาล ไปตรวจขออธิบดีสถานพยาบาล โดยตรวจทั้งเรื่องเวชระเบียน ตรวจสถานพยาบาล และดูแลเรื่องการให้บริการให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด ในส่วนของการรองเรียน เมื่อมีผู้ประกันตนรองเรียน สปส.จะมีที่ปรึกษาทางการแพทย์ลงไปตรวจสอบ

โดยเมื่อผลสรุปอกรมาหากผู้ประกันตนเกิดความไม่พึงพอใจ
ผู้ประกันตนมีสิทธิสิ่งเรื่องมาที่อนุกรรมการเรื่องรองเรียนได้
และเมื่อผลสรุปอกรมาไม่เป็นที่พึงพอใจประกันตนมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ ซึ่งขั้นตอนสุดท้ายถือเป็นสิ่งสุด
โดยบทางโทษของสถานพยาบาลนั้นมีตั้งแต่การพากหันที่ไปจนถึงการยกเลิกสัญญา

นอกจากนี้ หากผู้ประกันตนเข้ารับการรักษาจากสถานพยาบาลนั้นๆ แล้วเกิดไม่พึงพอใจ
ท่านมีสิทธิที่จะเลือกเปลี่ยนสถานพยาบาลได โดยมีหลักเกณฑ์ในการเปลี่ยนคือ 1.
ผู้ประกันตนที่อยู่ในสถานประกอบการจังหวัดนั้น
มีสิทธิเลือกสถานพยาบาลที่อยู่ในจังหวัดเดียวกันหรือจังหวัดรอยต่อ
โดยสามารถแจ้งความจำนงใจจากแบบฟอร์มในเว็บไซต์ www.sso.go.th หรือสายด่วน 1506 ในระหว่างวันที่ 1
มกราคม - 31 มีนาคม ของทุกปี

ทั้งนี้ สปส.ไม่ได้มีเพียงการควบคุมดูแลและบทลงโทษเท่านั้น
แต่ยังมีการการสงเสริมการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลที่เรียกว่า "โครงการสถานพยาบาลในดวงใจ"
เพื่อให้สถานพยาบาลดูแลผู้ประกันตนให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งโครงการนี้เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี 2549 ในปัจจุบันนี้ที่
11 โดยจะมีการจัดประกวดปีละ 1 ครั้ง
ให้รางวัลแก่สถานพยาบาลที่มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและไม่มีเรื่องร้องเรียน
สถานพยาบาลที่ชนะเลิศจะได้รับมอบโล่และเงินรางวัลตามขนาดของสถานพยาบาล

อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ประกันตนจำนวนไม่น้อยที่เกิดความสูญเสียกับเงินที่จ่ายสมบทเข้ากุกองทุน
แต่เคยใช้สิทธิเลย เงินส่วนดังกล่าวจะได้รับคืนหรือไม่ หรือถูกนำไปใช้อย่างไร โฆษณา "ได้รับคืน" ให้อธิบายว่า
"ประกันสังคมที่ทำการ เนื่องจาก ขาดทุน จึงมีผู้ประกันตนบางท่านอาจต้องใช้เงินมากกว่าคนอื่น
เช่น นำไปรักษาโรคเรื้อรัง ที่ต้องเสียเงินในการรักษาสูง เงินที่นำมาลงขันรวมกันจะนำมาเฉลี่ยไปให้คนบางคน
บางคนอาจได้ใช้มาก บางคนอาจได้ใช้น้อย แห่งนี้เพื่อต่อยอดชีวิตคนจำนวนหนึ่งให้กลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ
สามารถทำงานหาเลี้ยงตัวเองได เป็นการเฉลี่ยสูขของเรารเพื่อไปบรรเทาทุกข์ของเข้า ให้ได้ความสุขกลับคืนมา"

ท้ายสุดแล้ว เงินที่ทุกท่านจ่ายเข้าไปสมบทในกองทุนประกันสังคมนั้น จะไม่สูญเปล่า
ถึงแม้จะได้ใช้สิทธิน้อย แต่ยังมีอีกหลายคนได้รับประโยชน์

ที่มา [แนวทางวันเสาร์ ที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2559, 14.35 น.](#)